
**«Å komme sammen er begynnelsen,
å holde sammen er fremgang,
å arbeide sammen er suksess!»**

Henry Ford

Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 17, 18 og 19.

- Økonomisk sosialhjelp og gjeldsrådgivning/økonomisk rådgivning er hjemlet i ovennevnte paragrafer.
- Vedtaksmyndigheten ligger til NAV i de fleste kommuner.
- Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet. Loven skal bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer. Lovens hovedmål er å være samfunnets siste sikkerhetsnett for dem som trenger det.
- Viktig å huske at alle andre muligheter skal være prøvd først.
- Gjeldsordningsloven § 1-5. Kommunen skal så langt det er mulig bistå skyldner som forsøker å komme fram til en utenrettslig gjeldsordning eller lignende med sine fordringshavere.

Gjeldsrådgivertjenesten i NAV

- Gjeldsrådgivning er en kommunal tjeneste som i mange kommuner er tilknyttet det lokale NAV kontoret.
- En lovpålagt og gratis tjeneste for alle i kommunen, uavhengig om det er økonomistyring eller ikke.
- Viktig å huske at dette også gjelder personer med vergemål uten noen kontakt med NAV for øvrig.
- NAV Gjeldsrådgivning (55553339) er en telefontjeneste for råd og veiledning. Kan ikke gi rettshjelp i saker som skal føres for domstolene, ta kontakt med kreditorene, gå inn i gjeldsforhandlinger på ens vegne eller ta kontakt med offentlige instanser på ens vegne.
- Godt tilbud som kan benyttes i forkant av time til gjeldsrådgiver.

Målgruppen for gjeldsrådgivning.

- Gjeldsproblematikk.
- Betjeningsevne ved midlertidig inntekt.
- Personer med arbeidsinntekt, varige trygdeytelser (alderspensjon, uføretrygd, supplerende stønad) kan henvises uansett inntektsnivå.
- Fare for tvangssalg av bolig.
- Viktig med en betjeningsvilje.

Hva gjør gjeldsrådgivertjenesten?

- Generell drøfting/avklaring av aktuelle saker til gjeldsrådgivning, gjøres gjerne pr. telefon.
- Gjeldsrådgivning, samt utarbeide forslag til varige løsninger i form av nedbetalingsavtaler/akkordløsninger, utenrettslige gjeldsordninger og henvisning videre til Namsmannen for offentlig gjeldsordning etter Gjeldsordningsloven.
- Råd og veiledning i saker som det per i dag er vanskelig å oppnå varig løsning i (midlertidige lave ytelser fra NAV, mye nystiftet gjeld, bostedsløse o.l.)
- Må søke hjelp til det lokale NAV kontoret, da NAV ansatte kun har tilgang til/opplysninger om personer bosatt i bydel/kommune en er ansatt i.
- Hvis ventetid for time til gjeldsrådgiver, bruke tiden på å innhente dokumentasjon og få oversikt.

Hva er en gjeldsordning?

- Utenrettslig gjeldsordning er ikke lovhjemlet i Gjeldsordningsloven, men forslaget er ofte utarbeidet etter lovens vilkår. Gjerne en gjeldsrådgiver i NAV som bistår med å fremme forslaget til kreditorene, men ikke et krav. Kan like gjerne være i regi av en verge.
- En offentlig gjeldsordning er hjemlet i Gjeldsordningsloven og er i regi av Namsmannen/Namsfogden.
- En offentlig gjeldsordning kan være en frivillig eller en tvungen gjeldsordning.

Hva må gjøres før en kan søke en gjeldsordning?

- Få en oversikt over gjelden. Post, skattemelding, min side hos Statens innkrevingsentral, gjeldsforespørsel via Virke inkasso (inkasso.no). Viktig å husk at alle inkasso selskap ikke er medlem, og oversikt må da innhentes direkte fra aktuelt selskap.
- Kontakte kreditorene. Mulighet for betalingsutsettelse for en periode?
- nedbetalingsavtale (eget forsøk)?
- Ta kontakt med NAV lokalt for bistand.

Hva er vilkårene for en gjeldsordning?

- Som hovedregel må en selv ha forsøkt å komme frem til en avtale med kreditorene (via verge/NAV/en selv).
- Må være varig ute av stand til å betjene gjelden. Ved midlertidige betalingsvansker oppfyller en ikke vilkåret.
- Må ikke virke støtende. Dvs nystiftet gjeld, type gjeld (straffegjeld og betydelige skatte- avgiftskrav).

Bosatt utenfor Norge?

- Kan søke en offentlig gjeldsordning selv om en er bosatt utenfor Norge. Må da i større grad opplyse saken selv og skaffe nødvendig dokumentasjon.
- Namsmannen har ikke myndighet til å innhente opplysninger fra registre eller tredjeperson i utlandet.
- Må kun ha ubetydelig grad av gjeld til utenlandske kreditorer.
- Må som hovedregel ikke eie bolig eller andre formuesgoder i utlandet av vesentlig verdi.

Hvordan søker du en offentlig gjeldsordning?

- Fyll ut søknadsskjema (finnes på politiet.no) og legg ved nødvendig dokumentasjon:
  - liste over kreditorene
  - egetforsøk
  - alle inntekter også for samboer/ektefelle
  - kopi av skattemelding for 3 siste år, også for samboer/ektefelle
  - boutgifter
  - øvrige faste utgifter (barnehage, SFO, barnebidrag og ekstraordinære medisinske utgifter
  - erklæring fra lege/psykolog hvis det er relevant for saken
  - innberetning og sluttberetning hvis en har vært under konkursbehandling
  - kopi av vergeoppnevning
- **VIKTIG** å huske at verge ikke kan søke og inngå en gjeldsordning på vegne av, men kan bistå med søknadsprosessen og følge opp avtalen via mandatet som ligger i vergemålsoppnevningen. Det er personen selv som er ansvarlig for at gjeldsordningen blir fulgt opp.

Hva skjer etter søknad er sendt inn?

- Søker blir innkalt til møte med Namsmannen. Skal verge delta på møtet er det viktig at dette informeres om i søknaden.
- Hvis behov for mer informasjon settes en frist for å innlevere dette.
- Hvis vilkår i Gjeldsordningsloven ikke er oppfylt skal søknaden avslås. Kan også avslås ved manglende dokumentasjon.
- Hvis vilkår er oppfylt åpnes det for gjeldsforhandlinger og Namsmannen skriver en beslutning som sendes til kreditorene. Det gis betalingsutsettelse for denne perioden.
- 4 måneders forhandlingsperiode som resulterer i at et forslag til avtale utarbeides.
- Må betale løpende utgifter som husleie, strøm og tlf. Viktig at det ikke stiftes mer gjeld.

Hva skjer etter søknad er sendt inn?

- Er inntektene høyere enn det som anses som rimelige bo- og levekostnader for personen og ens husstand legges det gjerne ned et sikringstrekk som løper i gjeldsforhandlingsperioden.
- Søker må godkjenne forslaget til frivillig gjeldsordning før det sendes ut til kreditorene. Det gis en 3 ukers frist til kreditorene for å ta stilling til forslaget.
- Hvis det kommer innsigelser fra en eller flere kreditorer, og forslaget ikke godtas vil Namsmannen bistå med å forhandle frem til en enighet om avtale.
- Oppnås ikke enighet kan en begjære en tvungen gjeldsordning. Dvs at avtaleforslaget sendes til tingretten. Det er retten som avgjør om en da får en gjeldsordning eller ikke. Både kreditorene og søker kan anke rettens kjennelse.

Hva skjer etter søknad er sendt inn?

- En har en måneds klagefrist på et avslag. Klagen må signeres og original sendes/leveres til Namsmannen. Klage per e-post behandles ikke.
- Må betale rettsgebyr for at retten skal behandle klagen (Lov om rettsgebyr).
- På regjeringen.no finnes en oversikt over fastsatte nasjonale satser til livsopphold for gjeldsordning og utleggstrekk. Disse justeres en gang i året.
- En offentlig gjeldsordning får man som hovedregel kun en gang, veldig viktig at den blir fulgt opp.

Gjeldsordning eller en nedbetalingsavtale?

- Både en utenrettslig og en offentlig gjeldsordning har som vilkår at en må være varig ute av stand til å betjene all gjeld. Dvs at utfallet blir sletting/ettergivelse av hele eller deler av gjelden.
- Som hovedregel dividendebetjenes gjeld i en gjeldsordningsperiode, men pga prioritering av gjeldskrav etter Dekningslovens § 2.7. kan det påvirke dekningsgraden. VIKTIG at en setter seg inn i hva avtalen innebærer.
- En nedbetalingsavtale har som hovedregel at all gjeld skal innfris. Man kan forhandle om rentesats og totalbeløp som kan aksepteres som fullt oppgjør.
- Kan være hensiktsmessig å innfri alle mindre krav først, for så å dividendebetjene de resterende.
- Akkordløsning kan tilbys, men det forutsettes at en har pengene disponibel til innbetaling.

Hva er realistisk å oppnå i en avtale?

- Gjeldsforhandlinger er ofte tidkrevende.
- Sletting av gjeld er ikke en selvfølge.
- Viktig med en helhetlig vurdering av saken før et eventuelt forslag til løsning fremmes kreditorene. Boutgifter og nødvendig livsopphold MÅ betjenes løpende, og nedbetalingsavtale på borestanser MÅ innfris før nedbetaling av annen gjeld starter opp.
- Ofte kan inkassobyrå være vanskelige å forhandle med. Hvis personen ikke oppfylder vilkårene i Gjeldsordningsloven kan det derfor være vanskelig å komme til enighet om en avtale.
- Kreditorene må også forholde seg til Dekningsloven med tanke på betjeningsevne.
- Viktig at nødvendig dokumentasjon på utgifter til nødvendig livsopphold, rimelige boutgifter og forsørgelse av barn blir sendt inn til trekkinstans ved trekk i inntekt. Dette for å forhindre for høyt trekk.

Økonomisk sosialhjelp. Hva bør vurderes før en eventuell søknad til NAV?

- Økonomisk sosialhjelp vurderes etter Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningens § 18 og 19.
- Betjenes det gjeld? En utsettelse på en nedbetalingsavtale kan bidra til at personen med vergemål selv kan finansiere for eksempel: nødvendig tannbehandling, briller, nødvendig innkjøp til etablering m.m.
- Stopp/justering av utleggstrekk må alltid gjøres. Må undersøke om det er mulig å få tilbakeført for mye inntrukket, spesielt inneværende måned.
- Krisehjelp/matpenger kan vurderes i akutte situasjoner. Er det et gjentakende problem må hyppigheten på utbetalinger av livsopphold vurderes, da alle andre muligheter skal være forsøkt.

Frivillig og tvungen forvaltning av trygd i regi av NAV

- Frivillig forvaltning av trygd er en skriftlig avtale som inngås mellom trygdemottaker og NAV. Etter avtale kan alle utgifter forvaltes, men det forutsetter at personen leverer inn regninger/fakturaer i god tid før betalingsfrist. Dette da NAV ikke kan oppføres som regningsmottaker hos de ulike instanser.
- Tvungen forvaltning av trygd er lovhjemlet i Folketrygdlovens § 22-6. NAV fatter vedtak (som oftest 2 år av gangen) der hvor det lokale NAV kontoret er med på vurderingen av behovet, samt selve søknadsprosessen.
- Folketrygdens § 22-6 gir en lovhjemmel til utbetaling av ytelsen, men ikke selve styringen av dagligøkonomien. Man må ha samtykke fra personen for å innhente 3 partsopplysninger, da selve vedtaket ofte inneholder sensitive opplysninger vedrørende årsak til behovet for tvungen forvaltning av trygd.
- Ved spørsmål om frivillig og tvungen trygd til forvaltning i konkret sak må en ta kontakt med personens lokale NAV kontor.

Personer med gjeldsproblemer,
har ofte behov for et integrert løp.
Vi kan sammenligne dette løpet med
en muskel.

Alle aktuelle samarbeidspartnere
representerer hver sin muskelfiber.

Jo bedre samarbeid,
jo sterkere muskel!

Takk for oss 😊

